

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimil nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računati se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petiti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

„Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Gospodje volilci!

Kandidatje narodno-napredne stranke

za II. volilni razred

ki voli v sredo, dne 24. t. m., so:

Anton Gorše

posestnik in kantiner;

Ivan Hribar

ravnatelj banke „Slavije“ in župan;

dr. Josip Kušar

odvetnik;

dr. Danilo Majaron

odvetnik;

dr. Lovro Požar

c. kr. profesor in ravnatelj;

Andrej Senekovič

c. kr. gimnazijski ravnatelj;

Anton Svetek

c. kr. računski svetnik;

Ivan Šubic

c. kr. ravnatelj umetno-obrtne strokovne šole;

dr. Ivan Tavčar

odvetnik, deželni odbornik in drž. poslanec.

Volilci! Volite jih soglasno!

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:

dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški

predsednik.

„Politika načel in oseb.“

(Dopis iz Ljubljane.)

III.

„Slovenec“ trdi v članku „Politika načel in oseb“, da je zaman iskati pri narodni napredni stranki pozitivne ideje, ter utemeljuje to trditev s tem, ker je njen voditelj jasno povedal, da vse, kar hoče, vse, kar dela, ni nič drugega, nego boj proti klerikalizmu. Kdor ves naš boj mirno zasleduje, temu ni treba šele povedati, da ta boj ni naperjen proti katoliški veri, temuč naperjen je proti klerikalnem in izbojevan boje ne le mej Slovence, temuč po celem širnem svetu. Nastal je ta boj zaradi tega, ker je duhovščina prekoračila meje svojega poklica. Namesto da bi živela ponižno, oznanjevala mir in ljubezen, posluhuje se lece in spovednice v ta namen, da bi prišla tudi izven cerkve do absolutne politične veljave. Z vrhunca te veljave ne bi nas gledali samo ošabno, to bi bilo še najmanj, temuč zatrli bi v svoji moči ves kulturni razvoj narodov. Vladehlepnost je klerikalne stranke vodilo, sebičnost, gojenje strasti in zazirjenje sovraštva do bližnjega so njene čednosti. To je zgodovinsko pribita resnica, katere v njo se zaletavajoči klerikalizem nikdar ne ovrže; ta resnica stoji trdno, kakor skala sredi morja, v katero se moraki valovi zaganjajo zaman.

Sedaj pa vprašamo: Ni-li že to pozitivna ideja narodne napredne stranke, za tretji zgoraj označeno počenjanje klerikalcev? Da, to je jedna ideja napredne stranke in v tem oziru je imel dr. Tavčar popolnoma prav, ker je stopil z odprtim vezirjem pred svoje somišljenike in neustrašeno javno povedal, da spada boj proti počenjanju klerikalcev mej prve njegove naloge, in lahko se reče, da stoji narodna stranka skoro kot en mož za zastavo dra. Tavčarja.

In kaj je zasledil „Slovenec“ v tem postopanju narodne napredne stranke? Čujte in strmite! Negativen in razdiralen značaj naše stranke! Na to le en odgovor: Z bedaki bojujejo se še Bogovi zaman.

„Slovenec“ trdi dalje, da povsod, kjer dobiva naša stranka kaj tal, širi se nepo-

pisna surovost. Res, predrzni so gospodje pri „Slovencu“, ker si upajo danes, ko je vsem še v živem spominu surova, še več ko tolovajska, po duhovnikih provzročena goška sfera, nam surovost predbacivati.

Če bi imeli ti klerikalci le količkaj poštenja v sebi, oblitli morala bi jih rudečica sramu, ker si upajo dolžiti našo stranko tistih zlobnostij, katere se v njih taboru tako obilno nahajajo.

Zadnja veselica v korist družbe sv. Cirila in Metoda vršila se je v „Narodnem domu“ v Ljubljani, vsi prostori bili so natičeno polni, in izvzemši dveh gospodov bili so navzočni sami pristaši naše stranke. Izdatni dobiček te veselice dobi družba sv. Cirila in Metoda, katera tako rekoč danes životari od podpor naše stranke. Tla pri tej družbi, za katero general klerikalne stranke še vinarja ni žrtvoval, so naša tla, in na teh tleh se po nazorih „Slovenca“ širi surovost! Trud in žrtve za to družbo so po „Slovenčevem“ tolimačenju razdiralen in negativen značaj naše stranke! O Bog, daj norcem pamet!

Mestna hranilnica v Ljubljani je v rokah narodne napredne stranke, in vzorno je nje delovanje na narodno-gospodarskem polju. Ta denarni zavod vodi vse operacije glede posojil z jako nizko obrestno mero ter dovoljuje posojila proti veliko nižjim obrestim, kakor pa jednaki zavodi, ki so v rokah klerikalcev. To je gola resnica. In navzlic tej resnici se predrzne „Slovenec“ trditi, da želi nova stranka gospodarsko neumnost ljudstva? Ljudstvo bo v resnici toliko časa gospodarsko neumno, kolikor časa se bode posluževalo klerikalnih denarnih zavodov in nihče bolj ne želi, kakor mi, da se ljudstvo vzdrami in posluhuje cenejih denarnih zavodov. Naša stranka je vedno pripravljena, v tem oziru ljudstvu pomagati in ga rešiti nečloveškega oderuštva, in lahko trdimo, da so vse naše na prave namerjene koristi našega naroda in njega boljši bodočnosti.

V Ljubljani, 23. aprila.

Iz železniškega odseka.

Včeraj je imel železniški odsek sejo, v kateri se je nadaljevala razprava o in-

vesticijski predlogi in sicer gledé sledečih točk 1. čl.: železnica preko Tur, železnica preko Karavank in skozi bohinjsko dolino, pyhrnska železnica in druge. Železniški minister Wittek je sporočil, da bode vlada tekem tega tedna predložila zbornici zakonski načrt glede vodnih cest, nato predloži vlada zakonski načrt o železnicah nižjih vrst, glede katerih so predpogajanja dospela tako daleč, da morejo staviti poslanci svoje predloge. Posl. Steinwender je izrazil željo, da pride v razpravo glede investicij hitrejši tempo, sicer se je bati, da se izjalovi vsa akcija, ki je ne le velike koristi za južne dežele, nego tudi v interesu trgovine po morju in vsega avstrijskega narodnega gospodarstva. Nato je priporočal zvezo s Špitalem mesto z Möllbrückenom, kar bi bilo mnogo cenejše in praktičnejše. Razun tega naj se že med zidanjem železnice preko Tur nadaljuje proga od Špitala do Beljaka na desnem bregu Drave, da se napravi tako zveza s Tratom popolnoma in neodvisno od južne železnice. Poljak Kolišer je naglašal dejstvo, da trgovina v Trstu, edini avstrijski luki, zastaja. Potem je govoril o zvezi Trsta z lukarno Hamburga, Marseilla in Genove ter prešel na železnico preko Tur, ki bo donesla južni Nemčiji ugodnejšo zvezo. Proga preko Karavank je več kot samo notranjeavstrijskega pomena. Seveda bo ta proga veliko breme davkoplačevalcev, kajti stroški bodo veliki. Toda država mora izpolniti obljubo, katero je dala pred 30 leti že alpskim deželam, ki so v gospodarskem razvoju zelo zaostale. Poljaki se temu programu ne upirajo, zahtevajo pa, da se ozira vlada tudi na vzhodne železnice v Galiciji. Poslanec Šusteršič je izjavil, da se njegovi tovariši predlogi iz splošnoavstrijskih interesov ne upirajo, dasi ne odgovarja interesom Kranjske, ki se vedno poteza za progo Loka-Ljubelj. Govornik je stavil razne predloge ter priporočal vladi, naj se ozira pri železniških delih na domačo železno industrijo. Čeh Kaftan je obžaloval, da vlada ni predložila še načrta glede vodnih cest. Govorniku pa se zdi, da je za Češko proga Rottermann-St. Georgen ugodnejša. Priporočal je zvezo Špitala z Beljakom in pyhrn-

LISTEK.

Gledališki ravnatelj pod divanom.

Ruski spisal A. P. Čehov.

Igrali so vaudeville s spremembami. Klavdija Matvjevna Dolška, mlada, simpatična, sveti umetnosti strastno vdana igralka, je hitela v svojo garderobo, da zamenja ondi kostum ciganke s kostumom huzarja. Da bi se ji ne delale gube ter bi se ji kostum prilagel čim najtešnejše, je sklenila, odložiti vso spodnjo obleko. Med tem opravilom je začula nakrat zadušeni vzdih. Široko je odprla svoje oči in poslušovala. Zopet so se čuli vzdih, in zdelo se ji je, da sliši šepetane besede: „To je za naše grehe... oh...“

Prestrašena umetnica se je ozirala okoli in sklenila, ker ni zapazila nič sumljivega, na vsak način pogledati pod edini kos pohištva, pod katerega se je bilo možno skriti — pod divan, in res je tu našla človeško postavo.

„Kdo je tu?“ je zakričala in odskočila od divana.

„Jaz... jaz sem“, je šepetal pod di-

vanom trepetajoč glas. „Ne bojte se... saj sem jaz... pst!“

V zadušnem šepetu, sličnem brbljanju iz ponve za pečenko, je igralka izlahka spoznala glas gledališkega ravnatelja Indjakova.

„Vi?“ je zavpilo mlado dekle, ki je bilo od ogorčenja rdeče kakor mak. „Kako se predrznete?... Vi, stavec, ste torej ležali tu spodaj ves čas! Še tega je bilo treba!“

„Srček... dušica“, je šepetal Indjakov, moleč svojo plešasto glavo izpod divana; „ne jezi se! Ubite me, pohodite me kakor črva, samo ne delajte hrupa! Ničesar nisem videl in tudi nočem ničesar videti, samo poslušajte starca, ki je z eno nogo že v grobu! Le zaradi svoje rešitve se valjam tu okoli. Poguba mi grozi, pogledjte vendar, kako mi stoji pokonci lasje! Iz Moskve je prišel soprog moje Glaženke, teka po gledišču ter me išče, da bi me uničil. Strašno! Čujte, razen Glaženke mu dolgujem še pet tisoč rubljev.“

„Kaj briga to mene! Odstranite se nemudoma, sicer ne vem, kaj storim z vami, nesrečnež!“

„Pat, za božjo voljo, tiho! Na kolenih vas rotim! Kje pa se naj skrijem pred

njim, če ne pri vas? Povsod me mora najti, samo semkaj si ne bo upal vdreti. Prosim, rotim vas! Pred dvema urama sem ga videl. Ko sem med prvim dejanjem stal za kulisami, sem ga videl, ko je šel skozi parterre proti odru.“

„Vi ste torej ves čas, skoraj med vso igro tukaj spodaj?“ se je prestrašila igralka.

Ravnatelj je začel jokati.

„Jaz sem... jaz trepečem po vsem telesu!... Ubil me bo strašni človek!... V Nižnem je enkrat že streljal name. Tudi časopisi so poročali o tem.“

„To je naravnost neznosno!... Pojdite, zadnji čas je, da se oblečem in da nastopim. Poberite se, sicer zažnem kričati, tuliti in vržem v vas svetilnico!“

„Tiho, moja edina nada, moja rešitev! Povišam vam gažo na petdeset rubljev, samo ne zapodite me... petdeset rubljev!“

Igralka je stekla k vratom, da bi poklicala, Indjakov pa se je plazil zanjo po kolenih ter ji objel kolena.

„Petdeset rubljev, samo nikar me ne zapodite“, je šepetal hropeč. „In še polovico beneficije.“

„Ne verjamem vam.“

„Bog me kaznuj!... Prisegam!...“

Vse naj se mi ponesreči, če ne izpolnim obljube... Polovico beneficije in petdeset rubljev.“

„Vi se lažete vedno“, je dejala jokaje. „Naj me požre zemlja! Naj ne bom izveličan! Kaj sem lopov, a?“

„No, dobro, zapomnite si svoje besede“, se je dala umetnica omehčati, „in zlezite zopet pod divan!“

Indjakov je zdihnil globoko in stokajoč zlezal zopet pod divan, med tem pa se je gospodična Dolška hitro oblekla. Misel, da leži tam tuj človek, ji je bila neprijetna, celo mučna, zavest pa, da je dovolila v to na korist umetnosti, jo je tolazila tako zelo, da pozneje pri odlaganju huzarske uniforme ni bila več huda, nego je celo občutila sočutje.

„Popolnoma se boste tam pomazali, saj se meče pod divan vse možno!“

Vaudeville se je končala. Umetnico so poklicali devetkrat na oder in poklonjen ji je bil šopek s trakovi, na katerih se je držalo: Ostanite pri nas! Ko pa se je igralka po svojem slavlju hotela vrniti v garderobo, je našla za kulisami Indjakova. Docela oprane, pomečkani in skušntrani ravnatelj je bil izvrstne volje in zadovoljen si je mel roke.

ako železnico. Poljak Stwiertnig je izražal svoje soglašanje, da se z novo zvezo s Trstom pomore južnim deželam. Železniški minister Wittek je pojasnil nekatere tehniške strani pri izvršitvi novih prog. Poš. Dobernik je zavračal trditve, da bo nova zveza s Trstom zlasti alpskim deželam na korist, kajti nova proga je naravnost potreba cele države. Na Ograkem se množe železnice naglo, in vse se stori za zvezo s Reko. Govornik je priporočal, naj se vlada ozira na domačo železno industrijo. Nato se je seja pretrgala in se bo nadaljevala te dni.

Schönererjanci za nemški državni jezik.

Danes menijo poslanec Schönerer in tovariši staviti predlog, naj se nemščina zakonito določi kot državni uradni in armadni jezik ter naj se v to svrhu izdela zakonski načrt. Izvoli naj se jezikovni odsek iz 48 članov. Predlog se naslanja na prestoni govor, ki priporoča jedinstvenost jezika v državni upravi. Schönererjev predlog obseza tudi zahtevo, da mora znati vsak uradnik v besedi in pisavi nemški jezik. Najprej naj se uvede nemščina kot državni uradni poslovni in armadni jezik, potem šele se uredi razmerje drugih državnih jezikov. Ta predlog bo izzval nedvomno v zbornici velik vihar.

Vojna v Južni Afriki.

Iz poslednjih brzozavk Kitchenerja sklepajo v Londonu, da se vrši nova kombinirana akcija proti Roosnekalu, novemu sedežu burske vlade, 35 km zahodno Lydenburga, odkoder prodira Kitchenerjev brat in 50 km severno od Belfasta, odkoder prodira polkovnik Douglas. Plumerjev oddelek stoji južno Lydenburga ob Oliphantu. Vojno torišče se prelaga vedno bolj proti severju Transvaala. Čudno je, da so Botha, Dewet in Delarey docela mirni. Niti Buri ne vedo, ali nameravajo vodje braniti okraj Zontepans ali mislijo oditi proti jugu. Da bi utisk zadnjih porazov nekoliko omilil, našteva Kitchener zopet nekaj plenov živih in streljiva. „Berliner Post“ piše glede tega: Buri morajo imeti uprav neizpraznljiv vir topov, kajti v Kitchenerjevih kombiniranih operacijah se je uničilo in zaplenilo Barom že toliko topov, da je število njihovih spočetka javljenih topov že davno prekoračeno. Kolikokrat je samo Dewet izgubil vse svoje topničarstvo! Angleški listi, poročevalci pa tudi generali očitno lažejo in pretiravajo. Najnovejše vesti so tele: „Times“ poročajo iz Pretorije: glavno taborišče generala Frencha se je vrnilo iz vsehodnega dela Transvaala zopet v Johannesburg. Poroča se, da vlada med Buri na vshodu ista brezupnost (?) kakor povsod. General French je bolehen. Kitchener je sporočil 21. t. m., da so generali Blood, Beatson, Plumer, Kitchener in Beason od 16. t. m. ujeli 101 Bura, zaplenili sto tisoč fantov streljiva za puške, 200 konj, več vozov in živine. Iz Kapstadta poročajo, da je bilo doslej ondi 456 kužnih slučajev; 185 oseb je umrlo. „Times“ poročajo, da se delajo splošne priprave za vojno po zimi. Mnogo Burrov nima (?) konj. Iz Bruslisa javljajo, da

„Ha, ha, ha!... Mislite si vendar, moja ljuba!“ je dejal in hitel k njej. „Smejte se pošteno staremu sivcu... Mislite si, saj ni bil Pryndin... Ha, ha! Zmotila me je dolga, rudeča brada, ti vrag! Pryndin ima tudi dolgo rudečo brado, in to me je zapeljalo... Nadlegoval sem vas torej za nič in za nič...“

„A spominjate se, kaj ste mi obljubili“, je opomnila gospodična Dolska.

„Seveda se spominjam, moja ljuba, a to ni bil Pryndin. Najin dogovor pa se je tikal Pryndina, in zakaj naj bi izpolnil svojo obljubo, če ni bil Pryndin? Če bi bil Pryndin, potem bi bila stvar seveda drugače, tako pa je bilo vse skupaj le zmot. Nekega tepca sem zamenjal s Pryndinom!“

„To je nizko, podlo in prostaško“, je zaklicala igralka ogorčena.

„Če bi bil Pryndin, bi imeli vi vse kakor popolno pravico, zahtevati, da izpopolnim svojo obljubo, tako pa, vrag vedi, kdo je bil. Morda kak črevljjar ali krojač, in kako pridem, prosim, oprostite, do tega, da plačam zanj? Jaz sem poštenjak, moja ljubica... Saj dobro razumem...“

In odhajaje, je dejal, mahaje z rokami:

„Ako bi bil Pryndin, potem seveda bi bila moja dolžnost, tako pa je bil nekdo, vrag ga poznaj, z rudečo brado, toda nikakor ne Pryndin.“

je na severju Transvaala okoli 12000 Burrov sbranih. Dewet ima 5000 mož. „Daily Chronicle“ pa poroča, da sta Delarey in Viljoen vojne še naveličana (?), ter da sta prosila Kitchenerja za pogovor. Tuda ta vest je seveda — bosa!

Dopisi.

Z Olino, 22. aprila. Pri včerajšnjem šestem javnem predavanju viško-glinške čitalnice je predaval g. K. Linhart o ženem vprašanju. Gosp. predavatelj je v lepem govoru najprvo naslikal stališče in pravo žene od početka človeškega rodu, od takozvane divje dobe do današnjega dne. Potem se je pečal z emancipacijskim gibanjem ženstva v današnjem času in prešel na žensko gibanje na Slovenskem. Omenjal je, da je to v primeri z drugimi narodi še v povojih. Prave emancipistke na Slovenskem so le tiste, ki se oklepajo Zofke Kvedrove, ki nam je s svojo knjigo „Misterij žene“ nekaj pokazala, kar se še nikdo ni upal na Slovenskem očitno odgrniti. Postavil se je čisto na stališče enakopravnosti žene z moškim in krepko zagovarjal to stališče kot jedino pravo. G. predavatelj se je živahno pritrjevalo. Omeniti moram, da so se nekateri elementi udeležili tega predavanja, ki so s prav neumestnimi, vsesih nesramnimi medkljici motili govornika. Ti pač ne spadajo v olikano družbo, prej pač med žganjarje! Ob sebi umevno je, da se je to postopanje od vseh z ogorčenjem obsodilo.

Iz Borovnice, 20. aprila. Obžalovanja vredno je, da se je tudi v toli mirno in složno našo občino prav po nepotrebnosti za nesel političen prepri. Naša občina je bila od nekdanj prav vzorno oskrbovana, in njeni prebivalci so bili vseskozi pošteni in pobožni. Ker je v občini precej izobraženih in za pravi napredek ljudstva vnetih mož, zato je občina tudi napredovala. To priča lepa trirazredna šola in lepa občinska hiša. Rasširilo, oziroma preloži se je pokopališče, farna cerkev je krasno opravljena, a sredi vasi se je postavila prekrasna kapelica. Vse to je dokaz, da je ljudstvo ne samo napredno, ampak tudi pobožno. S svojimi dušnimi pastirji smo vedno lahko shajali, ker ni nobenemu na um prišlo, da bi bila pri nas vera v nevarnosti. Pri volitvah za krajni šolski svet in za občinski odbor ni nikdar prišlo v poštev prepričanje, ampak samo zasluge za občni blagor in sposobnost. Ta sloga je vladala pa le do zadnjih državnoborskih volitev. Kakor drugod, tako je tudi pri nas mladi gospod kaplan letal od hiše do hiše, sklicoval shode ter je ljudem dokazoval, kako je dandanes vera v nevarnosti. S tem svojim nepremišljenim ravnanjem je zbudil mej ljudstvom politično strast, da se je ločilo na dve stranki. Sebičneži, duševne reve in analfabeti so se z gospodom kaplanom podali v boj za „rešitev vere“, a razumni in pošteni možaki so se potegovali za blagor ljudstva, akoravno so vedeli, da jim njih početje provzroči neodpustljivo sovraštvo. Napredni možaki so mislili, da je po volitvah zopet vse pri starem, zato se čisto nič niso brigali za strankarstvo. Toda zmotili so se pošteno. Kdaj je še klerikalec komu odpustil, če se mu brezpogojno ne uklone? Ljudje, koji pod plaščem vere iščejo le osebne koristi, tudi ne morejo drugače biti. Prišla je volitev krajnega šolskega sveta. Klerikalci, pod vodstvom gosp. Kobija in Fr. Šviglja, so natihoma naskočili krajni šolski svet, izbačili so za šolo zasluzne može, ter izvolili največje sovražnike šole, in njim na čelo se je postavil gosp. Kobi sam. Isto bi radi storili z občinskim odborom, a je upanje, da bodo prav korenito pogoreli.

Zares žalostno bi bilo, ako bi naša občino dobila v svojo oblast: gosp. Franc Švigelj, kojemu je klerikalni fanatizem popolnoma zatemnil razum, da se niti pametna beseda z njim več govoriti ne more ter koristolovni in častihlepni gosp. Ant. Kobi, koji misli, da je že prva oseba v vrhniškem okraju, akoravno je samo navadni klerikalni „štrebar“.

Iz Kamnika, 22. aprila. (Kamniški salonski orkester) Mirno pa vstrajno deluje naš marljivi „salonski orkester“ v prosepah godbene muze in zabave društvenikov in gostov „Narodne čitalnice“. Kako bujno pa isti napreduje, dokazal je zopet pretečeno nedeljo s koncertom v prostorih

„Narodne čitalnice“ s popolno novim programom. Ismed osmerih točk vspeveda ugaljal je sosebno Offenbachov: Orfej, ouvertura; I. Skorpikov nov valček „Ljubljanske krasotice“ in Parmov prikupljiv potpourri: „Slovanski napravi“. Ob sebi umevno pripomogel je k bučnemu smehu in plosku tipičen zaključni komad „Kamniški vlak“, galop neimenovanega skladatelja, kateri bode postal gotovo stalna privlačna točka, sosebno še milim našim gostom.

Po vrljem izvajanju vseh točk programa, in nič manj kot ravno tolikega števila dodatnih komadov, vzradoščeno občinstvo, dalo je svojemu veselju in zadovoljnosti duška z burnim ploskom in z vzklici navdušenja, ter častitanjem dičnemu dirigentu, gospodu J. Špaleku na sijajnem uspehu cellega koncerta.

V nadi, da se nam bodoje ljubi gosti bodoče sesije veselili in kratkočasili ob zvokih „kamniškega salonskega orkestra“, kateri bode zvest svojem načelu žrtvoval vse svoje sile v idealni namen lepe glasbe in posreduje v povzdigo prekrasnega našega Kamnika — ključemo: Živel naš orkester! Dobrodošli mili gosti bodoče sezije!

Iz Šmarjete na Dolenjskem, 22. apr. Gotovo se je kar penil jeze naš Andrej, ko je izvedel, da je sodnija postavila varuha otroku, katerega rojstvo se je skoraj celih 7 let zakrivalo. Pa še bolj ga jezi, da je varuh ravno tisti mož, ki je enkrat moral preklicati, da ni res, kar je on govoril o Andrejevem bratu Antonu. Sedaj se je pri sodniji dognala resnica, in pravično bi bilo, da bi sedaj Anton iz Dobruške vasi preklical isto, kar je takrat sedanj varuh preklical! Resnica je tedaj dognana, in Vi g. župnik, morate priznati, da ste vedema ali nevedoma neresnico trdili, ko ste nam pravili, da je Anton pri tisti stvari nedolžen! Se spominjate še zadnjih državnoborskih volitev? Pa kaj bi Vas s tacimi stvarmi mučil, ker vem, da se Vas nobena beseda ne prime, ampak vsaka beseda odleti, kot bi imeli trde luskinje po sebi! (Pripovedka necega starejšega moža. Op. pis.) Vaš brat Anton je boja sedaj malo bolj molčeč, odkar je bil zadnjič paš v Mokronogu. Ali bi ne bilo dobro, da bi se še Vi na kako božjo pot podali. Tako na pr. na Gorjance k sv. Nikolaju po golih kolenih! Morda bi potem nobeden liberalen odbornik ne prišel k občinski seji, da bi potem Vi gospodarili po svoji obširni volji! Pa čemu bi Vi hodili na božjo pot, ko imate že vso oblast v nebesih in na zemlji! Kam ste pa djali tisti „žegen“, katerega ste odvzeli jerbasu g. Zalokarja?! Ste ga poslali svoji pobožni sestri v Ameriko? Pa ne, da bi Vi z žegni tudi po Ameriki gospodarili! Pripoveduje se, da je stal druga leta g. Ulma, grajščaka v Klevevžu, znani velikonočni „žegen“ vsako leto 2 gl., letos pa samo 10 krajcarjev! Hvala Vam, da postanejo tudi žegni in očenaši malo ceneji, ker kmet ima že družih plačil čez mero, in je od Vas prav lepo, da kmetu odvzamete nekoliko bremen. Opustite še različne bire, in prav hvaležni Vam bomo vsi! Saj Vi imate vsega dosti, kar potrebujete za ta svet, otrok pa tudi nimate, da bi morali zanje skrbeti! Pa oprostite, pozabil sem namreč, da „gospodje“ morajo skrbeti za kuharice, ki so same reve!!

Iz Kozjega, 22. aprila. „O homines ad servitutem paratos!“ Tako je dejal cesar Nero, kedar je prišel v senat in videl senatorje, kako so padali pred njim na trebuh. Tako nekako mrmral je tudi glavar pl. Vistarini, ko sta mu na banketu okrajnega zastopa v pasji ponižnosti „kadila“ Tomažič in Jankovič. Glavar ni samo plemenit po rodu in imenu, glavar je tudi plemenit v srou, posebno za nas Slovence; tako je govoril župnik Tomažič, proseč s tem glavarja, da ga naj priporoča v potrjenje kot načelnika okrajnega zastopa. Seveda je to hvalisanje plemenitemu glavarju ugajalo, a ugajalo ni nekaterim udeležnikom, ki še niso v stran vrgli svojega moštva in so odšli rekoč: „Bog daj norcem pamet!“ Plemenito srce glavarjevo! Gospod Tomažič, ste li že pozabili, da je baš ta glavar „s plemenitim srou“, odstranil iz Kozjega dva vrla narodnjaka — uradnika, ker se nista bala očitno kazati svojega narodnega prepričanja? Ali Vam, g. župnik ni znano, da plemeniti glavar v uradovanju ne spoštuje slovenskega jezika, in da tudi Vam — nemški dopisuje? In Vi ga greste v nebo povadigovat? Se pač vidi, da ne stojite

na višini, na katero Vas je postavilo ljudsko (?) zaupanje. Toda, saj se poznamo: Ad captandam benevolentiam klerikalec vase stori. Zdaj vemo, da bodete vkljub nekim protestom potrjeni kot načelnik in Vaš trabant poleg Vas; a opominjamo Vas, da se, ko bodete s prisego obljubili vestno izvrševanje svojih dolžnostij, ozrete v preteklo dobo svojega načelovanja, in svoja vest izprašate, ste li res storili dozdej vso svojo dolžnost. Poglejte si ceste v našem okraju in posebno v Kozjem in okolici. Ali niso skrajno zanemarjene? Seveda, tista nova cesta v Št. Petru je lepa, ali ves okraj je jedin v tem, da je mnogo, mnogo predraga, in da bi se bila ceneje napravila, če bi Vi bili — hoteli. In cesta čez Prevorje! Kdaj pride na vrsto? Ali ne veste, da je zidanje in ohranjevanje cest poveljavni namen in delokrog okrajnih zastopov? Pustite klerikalno politiko, tudi brez nje pridemo vsi v nebesa; a brez cest, in brez dobrih cest na tem svetu ne pridemo daleč, posebno pa v našem okraju ne. O važnosti in koristnosti dobrih cest se bodete kmalu sami prepričali, saj nameravate postati — kolesar, kar nas jako veseli, ker iz tega razvidimo, da se tudi duhovniki dajo od kulture oblizati. Ali heil!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. aprila.

— Osebnosti. Sekundarij na Dunaju g. dr. Avgust Mayer, je imenovan okrožnim zdravnikom v Cerkljah.

— Občinska volitev iz III. razreda.

Klerikalce strahovito grize, da so izgubili v ljubljanskem meščanstvu vso zaslombo, tako, da si še kandidatov niso upali postaviti. Upali so, da bodo v družbi s socialnimi demokrati vsaj častno manjšino dosegli, a tudi to se jim ni posrečilo, dasi so se močno trudili. Ne samo, da so udarili v svojih listih na reklamni boben za g. Etbina Kristana, — ki je kar na treh shodih 25 poslušalcem razkladal svojo obsežno nevednost o obč. zadevah in premleval tiste večne fraze, s katerimi že toliko časa potrpežljive soc-demokrate, pita, da so se jih tudi ti do grla naveličali — tudi dejanski so agitirali za soc. demokratske kandidate. Tako se je Gostinčar v Vodmatu z veliko vneto poganjaj za soc. demokrate in po njegovem vzgledu so se ravnali tudi drugi. Seveda, navdušenja ni bilo pravega, a le za to ne, ker ni bilo ne pijače ne ajmohta zastoj. „Slovenec“ je sinoči svoje pristaše tolažil s trditvijo, da so ljubljanski volilci z demonstrativno odsotnostjo pokazali, da ne marajo iti na volišče za magistratove kandidate. Kaka je bila ta „demonstrativna odsotnost“, se vidi, če se primerja število glasov, ki so jih dobili napredni kandidati včeraj, s številom glasov, ki so jih dobili v predidocih letih. Včeraj so dobili naši kandidati 528—546 glasov. Lansko leto, ko tudi ni bilo boja, so dobili po 477—482 glasov, torej še manj, kakor letos. Predlanskim, ko je bil velik boj in je prišlo do ožje volitve, dobili so pri prvi volitvi naši kandidati 582 glasov, torej nekaj malo več kakor letos, ko ni boja, pri ožji volitvi pa 713 glasov, v tem ko so imeli klerikalci 477 glasov. Udeležba pri letošnji volitvi je torej jako častna in kaže, kako zavedni so naši somišljeniki. Altrochè „demonstrativna odsotnost“!

— Prestop v unijatstvo. Vest, da je

306 rojanskih župljanov naznanilo pristojni oblasti svoj prestop v unijatstvo, je po vsem Slovenskem pa tudi drugod obudila senzacijo. „Slovenec“ je tudi pri ti priliki pokazal, da je nepošten list. Zabeležil je dogodek pod naslovom „Protikatoliško gibanje v Rojanu“, da bi obudil mnenje, da so Rojanci sploh izstopili iz katoliške cerkve, in v to svrhu je zamolčal, da so Rojanci prestopili v unijatstvo, ki je ravno tako katoliško, kakor latinstvo. Tacega manevriranja smo že vajeni, in se temu nihče ne čudi. Mi tudi nečemo radi tega polemizirati. Odkar imata „Slovenca“ v rokah Lampe in Štefe, je postal pravi pobalinski list, v katerem ni dobiti dostojne besede in je torej naravno, da tudi o tej zadevi po svoji navadi laže. Stvari sami s tem ne bode škodoval, nego še koristil, zakaj čim bolj bode občinstvo spoznavalo glasilo duhovščine, toliko manj bo hotelo opravka imeti s to duhovščino. Ljudje bodo rekli: Kakrino je glasilo duhovščine, taka

je tudi duhovščina sama. Torej le naprej! Tudi v Rojnu se nastalo gibanje nadaljuje in utegne do konca leta kaotično ti- soč župljanov prestopiti v unijati- stvo. Pa tudi na Goriškem se nekaj pripravljajo, in bomo morda že v kratkem v položaju, da poročamo o novem prestopu v unijatištvo. Tudi na Kranjskem so se že za- čeli duhovi vzbujati, a k temu je največ pripomoglo duhovniško časopisje.

— Bilanca „Gospodarske zveze“. Od prav verodostojne strani smo izvedeli, da se nahaja dr. Šusteršičeva preslavna „Gospodarska zveza“ v čudni stiski. Skoro štirje mesece so potekali od novega leta, a „Gosp. zveza“ še vedno ni sestavila svoje bilance za leto 1900. Sicer jo kujejo že ves ta čas, ali skupaj je ne morejo spraviti. Kdor je v knjigovodstvu količ- kaj izveden, tistemu je znano, da se mora bilanca narediti točno po trgovinskih knjigah. V bilanci se mora zrcaliti stanje kacega podjetja, kakor je izkazujejo knjige in zato se nam zdi jako čudno, da „Gospodarska zveza“ ne more svoje bilance skupaj spraviti. Ker je „Gospodarska zveza“ prišla do spoznanja, da svoje bilance ne more sestaviti, je po- klicala necega strokovnjaka z Du- naja, da on to delo opravi. Seveda bo ta strokovnjak za svoje delo zahteval primerne plačila. Toda to je postranska stvar. Glavno je, kar izhaja iz tega, da je „Gospodarska zveza“ tega strokovnjaka poklicala. Vpraša se namreč: Čemu je po- klicala moža? Ako ima nalogo sestaviti pravilno bilanco točno po knjigah, potem ga sploh ni bilo treba, ker po knjigah za bilanco sestaviti tudi škofov brat, di- rektor „Gospodarske zveze“, in znajo to napraviti tudi drugi uradniki, ni pa bilo za drag denar, ki ga bo plačal kmet, kli- cati dunajskega strokovnjaka. Vse drugače je pa seveda, če izkazujejo knjige tako stanje „G. z. v.“, da ga ne kaže v bilanci pripoznati. Ako je društveno stanje tako, da se „Gosp. zveza“ boji izdati po knjigah pravilno se- stavljeno bilanco, nego hoče izdati umetno prirojeno bilanco, ki ne bo točno odgovarjala knjigam, potem že umejemo, da je poklicala strokovnjaka z Dunaja. Iz- čenjanje nepravilne bilance je namreč po zadružnem zakonu kaznjivo dejanje in se kaznuje z zaporom. Kaj je torej na- ravnejše, kakor da se vsak brani so- krivde. Kakor se vidi iz teh mišljajev, je stvar jako zanimiva in smo silno rado- vedni na bilanco, ki jo sestavi „Gosp. zveza“ nje dunajski strokovnjak. Morda bo prilika, o tej zadevi še kaj spregovoriti.

— Se nekaj o romanju na Sv. Goro.

„Slovenec“ je v sobotni svoji notici, v ka- teri je pripoznal, da je klerikalna go- spoda romarje odrla za 358 gld. 28 kr. mej drugim tudi povedal, da se je 100 romarjev peljalo v II. razredu, in da je pri teh ro- marjih bilo pri vsakem vožnem listnu le 15 kr. prebitka. To je jako zanimivo priznanje. Kakor znano, se je od tistih ro- marjev, ki so se vozili v III. razredu, za- htevalo po 36 kr. „davka“ za klerikalno bisago. Tisti romarji, ki so se vozili v II. razredu so torej vsak 21 kr. manj pla- čali kakor oni, ki so se vozili v III. razredu. A kdo se je vozil v II. razredu? Vendar samo gmotno bolje stoječi ljudje, pred vsem duhovniki, ljudje, ki bi bili veliko la- gje utrpeli vsak po goldinar in še več, kakor pa so siromašni ljudje utrpeli vsak po 36 krajcarjev. Res, lepa je ta klerikalna pra- vičnost! Rečežem, ki si na Sv. Gori še kosila niso mogli kupiti, tem se je naložilo davka vsakemu po 36 kr., bogatinom, ki so se šopirili v II. razredu, pa se je na- ložilo samo 15 kr. Kaj bi šele bilo, ko bi klerikalci dobili državno upravo v roke! Kaki siromaki so bili med romarji, se vidi iz naslednjega poročila goriške „Soče“: „Ker se je bobnalo, da jih pride toliko in toliko število, so se pripravili krčmarji na Sveti Gori na to, da pripravijo, kar treba, da po- gostijo romarje, ki pridejo na goro gotovo lačni, posebno še, ker se je naročevalo, naj se pripravi kosila za kakih 700 ljudi. Ro- marji so sicer prišli, ali s kosilom je bila tako slaba, da niti z daleka niso prodali krčmarji toliko, kolikor so pričakovali na vsak način. Lep del naročenega mesa za romarje je moral romati nazaj s Sv. Gore v mesnico, odkoder so ga dobili. K sreči le, da so ga jim še vzeli nazaj. Romarji so imeli seboj svoje klobase in kruh, le nekaj vina so bili pokupili. Naše vino, posebno lanske letine, je močno ali dobro pitno.“

Zato pa so se ga tudi nekateri romarji, menda misleč, da pijejo lahki „oviček“, na- vlekli tako, da je bilo videti več njih skriv- nostno sladko ginjenih tavati po meatu in krog kolodvora. Tudi nekaj „sad“ romanja!“

— Miličeva tiskarna v klerikalnih rokah. Kar smo že pred več tedni nazna- nili, se je zgodilo. Klerikalci so kupili Mili- čevo tiskarno, tako da imajo zdaj samo na Kranjskem tri tiskarne, „Katoliško“ in Mili- čevo v Ljubljani in Krajčovo v Novem mestu. Tako hočejo klerikalci vse spraviti pod svoj klobuk. Ker monopolizirajo kleri- kalci obrtna podjetja, bodo morali zdaj obrtniki opravljati mašniška dela. Vsaj kupčije z odpusti se bo kmalu kdo naučil!

— Iz obrtnih krogov se nam piše: C. kr. deželno predsedništvo je ravno- kar v tukajšnjem uradnem listu razpisalo mizarska dela za zgradbo tukajšnje justične palače, potom obrtnih obravnav. Kakor se čuje, se bode več tukajšnjih mizarskih tvrdk udeležilo te obravnave, katere so splošno znane kot solidne in jako zanesljive. Želeli, in pravilno bi bilo, da se ces. kr. deželno sedno predsedstvo ozira na domače podjet- nike, ki so obloženi z ogromnimi davki, in katerim, kakor rečeno, ker se v Ljubljani malo zida, občutljivo primanjkuje opravka. Skrajno žaljivo pa bi bilo za tukajšnje obrt- nike, ako bi se mizarsko delo oddalo zopet v Gradec kakor so se namreč ravno okna za imenovano zgradbo oddala, in se na ta način tukajšnjim obrtnikom v gmotnem oziru in na ugledu škoduje.

Ljubljanski obrtniki.

— Marta in Magdalena. Črtica Ivana Cankarja je izšla v nemškem prevodu v praški „Politik“ in v „Agrarier Zig.“

— Umrl je danes dopoldne strojevodja Miličeva tiskarne in hišni posestnik gosp. Josip Pance, 46 let star. Rajnik je bil zvest pristaš narodno napredne stranke. — Služboval je 22 let kot strojevodja Miličeve tiskarne. Pogreb bode v četrtek ob 6. uri iz Krakovske ulice št. 37. Naj mu bo zemljica lahka vzornemu očetu in narod- niaku!

— Novomeški vodovod. Kakor je našim čitateljem znano, razpisal je deželni odbor ravnokar dela in dobave pri zgradbi vodovoda za Novomesto in sosednje vasi Čermošnjice, Gotnavas, Jedinščina, Šmihel, Kandija, Žabjvas in Bršljin. Ponudbe spre- jemajo se do 15. maja. Vsaj početkom ju- nija se prične graditi vodovod in je torej upati, da se vsa naprava še letos (najbrže meseca novembra) izroči svojemu namenu. Troški za zgradbo vodovoda proračunjen so na 310 000 kron in bodo v pokritje teh troškov prispevali: državni melioracijski zaklad 148 800 K, deželni zaklad kranjski 93 000 K in mestna občina Novomesto 68 200 K. Prvotni načrt izdelal je profesor Hraskey v Pragi, ki je proračunil troške na 376 000 kron. Zaradi previsokih troškov izročil je deželni odbor Hraskega projekt deželnemu nadinženerju Klinarju v pre- gled in leta je nasvetoval, naj bi se opu- stila vršba z vodno silo ter naj bi čre- palnico gonil motor z bencinom ali petro- lejem. Na ta način zmanjšali so se troški na 310 000 kron. Tako premenjenemu projektu pritril je tudi deželni zbor in je dotični zakon dobil najvišje potrjenje. Stu- denec, iz katerega se bo zajemala pitna voda, je izdaten dovolj, da se zamorejo vasi s približno 35 000 prebivalci obilno preskrbovati z vodo. Pri tem se pa račun- ja za vsako osebo na dan po 100 litrov vode. Za sedaj zgradil se bode vodovod le za Novomesto in gori imenovane sosedne vasi, vendar pa se bode pri napravi po- slojpa za stroje oziralo na morebitno po- znejšo zvezo vodovoda z vasmi Stopiče, Plemberg, Gorenja in Dolenja Težkavoda ter se bode rezerviral prostor, da se even- tuelno postavijo potrebne črpalnice. Stroški za tako zvezo znašali bodo približno 50 000 kron. Reservoir zgradil se bode pri Božjem grobu.

— Postojnski vodovod in uravnava vipavskih voda. Iz Postojne in Vipave se nam piše, da sta pregledavala prošli teden načrte za postojnski vodovod in za urav- navo vipavskih voda o. kr. vladni svetnik v kmetijskem ministertvu, g. Markus, in deželni inžener g. Ivan Sbrizaj. Po dob- ljenem utisu utegne načrt za postojnski vodovod, po katerem se ima voda z elek- tramotorji vzdigovati, ugajati, tako da je v kratkem pričakovati ugodne rešitve tega, za Postojno najvažnejšega vprašanja. Na-

črte za uravnavo vipavskih voda bo pa baje v maršnem spreminiti; vendar se nadeja Vipavska dolina, da kompetentni faktorji tega vprašanja ne pusté z dne- nega reda, ker tukaj je pomoč ne le po- trebna, ampak tudi nujna.

— Z nožem je hotel na Velikonoc pred procesijo 15 letni Alojz Potočnik pri Sv. Lenartu tamošnjega učitelja, ko ga je po- prašal, če bode šel tudi on z učenci v sprevedu. Nadebuden fantalin mu je odgo- voril: „Aha, preklet hudič“. Nato ga je učitelj zapodil in v tem hipu se mu je postavil z odprtimi nožem z besedami: „Hudič, pa pojdi sem“. Ravno tako neki drugi 18 leten fantalin neprestano napada z žaljenji vse, ki so pri imenovanemu g. učitelju. Dejansko se je pa lotil, da je trgjal plot šolskega vrta in hotel razmetati lončke s oveticami, pri čemer je bil zasačen. To je vse sad tistega hujškanja proti učiteljstvu, in če se ne bode preskrbelo, da se taki slučajji eksemplarično kaznujejo, bodo prišli ljudski učitelji v položaj, da si ne bodo v svesti, da jih ne pokoljejo fanatizovani podivjanci.

— Društvo sv. Jeronima izda letos meseca grudna nastopne štiri knjige: 1. Ko- ledar „Danico“ z mnogovrstnim poučnim in leposlovnim berilom in z ilustracijami; 2. znano knjigo Tomaža Kempčevca: „Na- sljedi Krista“; 3. daljšo pripovedo Ivana Lepušiča „Zločin i pravda“ in 4. Sken- dra Horvata „Ribe in ribogojstvo“. Društvenina svetojeronimska je jako nizka: Dostojni člani plačajo jedenkrat za vselej 10 kron, letniki plačujejo 1 krono na leto. Društveni odbor želi, da bi se letni doneski oddajali redno poverjenistvom; zato je sled- njim naročil letos, naj sprejemajo članarino do konca t. m. Kdor se prijavi do tega obroka, dobi proti koncu leta knjige; na poznejša oglašila se ne bo jemalo ozira. — Društvo sv. Jeronima stremi v Hrvatih za isto svrhu, kakor pri nas družba sv. Mo- horja. Ta ima na Hrvatskem samo v za- grebški škofiji preko 500 članov, a koliko jih ima svetojeronimsko društvo med Slo- venci? Pri ljubljanskem poverjenistvu je bilo lani zglasenih samo 21 dosmrtnih in 14 letnih članov, pri poverjenistvu v Ilirski Bistrici pa 6 dosmrtnikov. To je vsekakor prepričilo število za nas, ki se tolikrat vne- mamo za jedinstvo z brati Hrvati. Naša narodna čast zahteva, da se pomnoži med nami število Jeronimcev. Vpišejo naj se bralna društva, knjižnice, a tudi posamični rodoljubi naj se s pristopom k svetojero- nimskemu društvu dokažejo, da dejanski ljubijo prosvetne naprave bratskega nam- noda. — Ljubljanski poverjeniki društva sv. Jeronima je trnovski župnik gospod Ivan Vrhovnik. Oglasiti se je za letos do konca t. m. Letniki naj dodenejo kroni 20 vinarjev za poštnino.

— Za premiranje konj na Kranjske m je kmetijsko ministertvo dovolilo 3000 K podpore in 47 srebrnih svetinj s slovenskim napisom, 10 pa z nemškim napisom.

— Nenavaden divji petelin. Piše se nam o nenavadni prirodni prikazni, katere obuja posebno v lovskih krogih velikansko senzacijo, naslednje: Nad Trbovjem, v Vr- hovčevi koči, kjer stanuje zakonska dvojica z desetletnim fantom, imajo že nad mesec dni čudnega gosta: velik, krasen divji pe- telin — Tetrao Urogallus L. — pride vsak večer na streho, črešnje ali kostanj, ondi prenoči, zjutraj poje tam svojo tajin- stveno ljubavno pesem kakor blazen, in takoj ko pride ženska iz kočje in ga zakliče: „No, oigan, pojdi dol!“ zleti na tla ter teka počó za njo, kakor razdražen puran. Sam sem videl, da je šel za njo celo v kuhinjo in sobo, kjer je tekal po klopih in mizi ter neprestano drobil svojo škripajočo pesem. Najemnik lova, rudokopni ravnatelj Drasob, je dal tega čudaka z žensko in kočjo foto- grafirati. Pozneje misli živega — ker se da tudi prijati in na rokah nositi, najraje od ženske — na Dunaj poslati. Ljudje prihaj- jejo iz vseh bližnjih krajev, celo iz Ljubljane je bil neki gospod, gledat ta čudež. Kjer pa so čudeži, se navadno stekajo tudi de- narci — kar nekateri debeli gospodje dobro vedo — tako je tudi ta ženska nabrala že okoli 10 kron napitnine, katero jej seveda vsak prav od srca privošči.

— Zemlja se je udrla. Pretečeni teden se je na neki njivi blizu Slavine zemlja pogrznila, ter napravila se je na istem mestu 7 metrov globoka jama, ka- tera je do polovice z vodo napolnjena. Ker se voda umika, se da sklepati, da je jama

v zvezi s kakšno podzemsko votlino, kar se bode bolje videlo, ko voda popolnoma izgine.

— Stanje setev. Po poročilih, ki nam pribajajo iz raznih krajev naše dežele, je ozimina hudo in dolgotrajno zimo splošno dobro prestala. Rž in pšenica kažeta dobro. Setev jarine je večinoma končana, v po- gorskih legah pa se še vrši. Ako ostane vreme ugodno, se bode rast znatno pospe- šila ter tako vsaj nekoliko paralizoval le- tošnji kašni pričetek pomladi.

— Izgubljene stvari. Na Sv. Petra cesti ali pa na Poljanskem nesipu je bila izgubljena srebrna zapestnica z več obeski.

* Atentat na operetno pevko. Na primadono dunajskega Karlovega gledališča, gospo Guntherfischer, je poskušala v nedeljo popoldne ustreliti elegantno oblečena, starejša dama, kričaje ji očitajoč, da jej je odvrgla moža. Tujka je že skoro nastavila revolver, toda umetnica se je re- šila v neko stransko sobo. Predno so hišni stanovniki mogli tujo damo prijeti, je že ubežala. Umetnici je pokazala prej fotogra- fijo svojega moža, katerega pa gospa Gunther, kakor pravi, ne pozna. Sodi se, da je bila nevarna posetnica umobolna.

* Dve ljubici in en sam topničar. Iz Petrovaradina poročajo: 15. t. m. je na cesti ustavila Terezija Sularić svojega biv- šega ljubimca, topničarja Mladena Kenjo- vića, baš ko se je živo razgovarjal s svojo novo ljubico Jeleno Kuzm. Zapuščena lu- bica je hudo zmerjala nezvestega topni- čarja, ta pa jo je osorno zavrnil. V svoji besnosti je potegnila Sularić stekleno čico z vitriolom ter polila z jedko tekočino novo ljubico. To je topničarja razkačilo tako, da je potenil nož ter svojo bivšo ljubico na mestu zabojel. Na to pa je stekel k Du- navu ter se utopil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. aprila. V današnji seji poslanske zbornice je Schönerer po- dal samostojni predlog, naj se uvede nemški državni jezik. Vogler je pred- lagal, naj se dovoli občna poraba hekto- grafov. Vsled neke interpelacije zastran predsednika okrožnega sodišča v St. Pöltenu sta se nemški radikalec Völ- kel in krščanski socialist Wohlmayer silno sprla, in se obsipala z najlepšimi priimki, kakor „Schuff“, „Schurke“, „Schweinkerl“ itd. Schneider pa je upil „Juden haben zu kuschen“. Nem- ški radikalec Tschann je vprašal predsednika, kaj hoče storiti z ozirom na to, da so policijski komisarji dobili ukaz, poslanca Wolfa takoj aretirati, ako bi na kakem shodu govoril o nad- vojvodi Franu Ferdinandu. Vetter je rekel Tschannu, naj interpelira Körberja.

Dunaj 23. aprila. Hrvatsko-slo- venski klub je imel sinoči sejo, v ka- teri se je posvetoval glede fuzijiranja s Šusteršičevim klubom. Klub ima 12 članov, a na sejo jih je došlo le 7. Seja je bila sicer sklepčna, a vzlic temu se o fuzijiranju ni sklepalo, in bo klub počakal, da pridejo vsi njegovi člani na Dunaj.

Dunaj 23. aprila. Ministrski pred- sednik Körber je imel danes daljše posvetovanje z voditelji leveice zastran parlamentarne rešitve budgetnega pro- vizorija. Socialni demokratje nabirajo podpise za predlog, naj se razveljavi § 64. kaz. zakona, ki govori o raz- žaljenju členov cesarske hiše.

Dunaj 23. aprila. Deželni šolski svet, ki je bil razveljavil sklep okraj- nega šolskega sveta, da je poslanca Seitza odpustiti iz službe, je s 16 proti 3 glasom Seitza degradiral za podučitelja. Gessmanov predlog, naj se Seitza suspendira, in rabina Kohna degradira, naj se mu vzame kvinkvenij, je bil odklonjen.

Dunaj 23. aprila. Praški župan Srb je došel sem, in se posvetoval z ministrom Rezekom zastran cesarje- vega potovanja v Prago. Kdaj pojde cesar v Prago, se odloči, kadar pride Koerber v Budimpešto.

Dunaj 23. aprila. Pri kasacijskem dvoru se je začela danes ničnostna ob- ravnava o Hilsnerjevem procesu. Ob- ravnava bo trajala dva dni.

Jako praktično na potovanju. (9638-5)
Ne pogrešljivo po kratki uporabi.
Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.
Sričevalo Dunaj, 3. julija 1907.

Kalodont

neobhodno potrebna
zobna Crème.

Dobro sredstvo za snaženje zob ne sme imeti debelozrnatih tvarin, ki škripljejo med zobmi in razpraskajo email, kakor je to običajno pri mnogih zobnih praških. Za racionelno varovanje zob se je že več let uvedeni Kalodont najbolje izkazal, ker vzdržuje zobe, ne da bi jih kaj poškodoval) čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 208-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

April	Čas opažovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Visina v 14 urah
22	9. zvečer	738.2	10.2 sr. zahod	oblačno	00 mm.	
23	7. zjutraj 8. popol.	738.4 736.2	6.4 sl. jvzhod 15.6 sr. jug	jasno del. oblak.	00 mm.	

Srednja včerajšnja temperatura 10.8°, normale: 10.8°.

Dunajska borza
dne 23. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.05
Avstrijska zlata renta	117.85
Avstrijska krona renta 4%	97.50
Ogrska zlata renta 4%	117.50
Ogrska krona renta 4%	92.85
Avstro-ogrski bančni delnice	1682. —
Kreditne delnice	699. —
London vista	240.17 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.55
20 mark	23.52
30 mark	19.09
italijanski bankovci	90.55
C. kr. cekini	11.31

Zahvala.

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja povodom bolezni in ob smrti svojega soproga, oziroma brata, gospoda

Ivana Francelj
vodje policijske straže

ter za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku izrekam vsem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujem vsem sodnikom, prijateljem in znancem, gospodom mestnim stražnikom ter slavni „meščanski godbi“, ki je z godbo spremljala pokojnika na zadnji poti. Vsem in vsakemu stoterni: Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 22. aprila 1901.

Marija Francelj
(846) soproga.

Oidium (Tukerl) se preganja najbolje z razpršilnim aparatom

VINDOBONA

sistem c. kr. kmetijske družbe na Dunaji.
Patent **Fran Neville.**
Tovarna za vinogradniško orodje, kletarske stroje in kovinsko blago (799-5)
Dunaj, V. 4, Grössgasse 14 E.

Oklic!

V prej **Gaspari-jevi**, sedaj **Derma-**
stijevi hiši na Rakevu pri Cerknici
se bode iz konkurzne mase **Stergulec**
Josipa pri prostovoljni dražbi
dne 29. aprila 1901

in siedeče dneve od 9. ure dopoldne naprej
prodajalo **štacunsko blago**, med katerim
je največ **železnine** in **več hišne oprave**.
Kupljeni predmeti morajo se takoj plačati in odstraniti. (837-1)

Leopold Vehovar
c. kr. notar v Cerknici
kot upravitelj konkurzne mase.

Popolna hrana, stanovanje, kopel, oskrbovanje, postrežba na dan od 4 K 50 vin. naprej. — V (839-1) maju in septembru še ceneje.

Zdravilišče
Krapinske Toplice

na Hrvaškem od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene za jedno uro vožnje, so odprte od 15. aprila do konca oktobra. 30° do 35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo proti protinu, mišični in členski revmi, in njih posledicnim boleznim, pri isklji, nevraltiji, kožnih boleznih in ranah, kronični Brightyjevi bolezni, otrpjenju, pri najrazličnejših ženskih boleznih. — Velike basinske, polne, separate kopeli, kopeli v mramornatih banjah in pršne kopeli, izvrstno urejene potilnice (sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja. Dobre in ne drage restavracije; stalna topliška godba. Obširni senčni sprehodi itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštini omnibusih s postajama Zabok in Polčane. Kopalški zdravnik dr. Ed. Mal. — Brošure se dobe v vseh knjigarnah. Prospekte in pojaspila pošilja kopalški ravnateljstvo.

Če otročel pri umivanju jekaje

je to največkrat le krik na pomoč proti pomilovanju vredni uporabi toaletnih mil polnih sode. Matere, katere ljubite svoje otroke, umivajte svoje dojenčke in otroke le s najbolj milim ter tolišče bogatim Doerjngvim milom s sovo! Pri tem milu je popolnoma zasledljivo, da je nepokvarjeno čisto ter prasto rezkosti sode. Dobiva se povsod po 60 vinarjev. Generalna zaloga: A. Motsch & Co., Wien X. Glavno zalogo imata: Vaso Petrič in Anton Krisper v Ljubljani.

Izredna prilika se Vam nudi
kupiti še dobro ohranjen
koleselj ali pa kočijo
po niski ceni. (768-4)

Od kolarja in kovača izdelane vozove imam na razpolago, opravo izvršujem po želji.

Franc Visjan
izdelovalec vozov, Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

Učenka

se takoj sprejme v neko tukajšnjo špacerijsko trgovino. (822-2)
Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plana, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plana, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 35 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Lattermannov drevored.
Samo nekaj dnij tukaj na ogled!
Na splošno zahtevanje!
Danes, torek, 23. aprila, ob 8. uri zvečer velika predstava.

Opično gledališče

pod vodstvom ravnatelja **Josipa Spinett** s svojimi štirinožnimi in štiriročnimi
83 igralci
opice, psi, koza, prešiči in petelini
izborna dresirani.

Te sloveče in izborna dresirane živali predstavljale se bodo v raznih igrah in umetelnostih.

Vatopnina: Sedež s številko **40 kr.**, I. prostor **25 kr.**, II. prostor **15 kr.**, galer. stojišče **10 kr.**

Za mnogobrojni obisk prosi udano
(848) **Josip Spinett.**

Jutri v sredo 2 predstavi.
Popoludne ob 4. uri posebni vspeled za otroke in družine. Zvečer ob 8. uri na splošno zahtevanje predstava z navadnim vspeledom.

Zenitna ponudba.

Samski služabnik, 46 let star, s 1000 K letne plače in 4000 K prihranjenega denarja se želi poročiti z lepo in pošteno služabnico, staro od 38 do 42 let.

Ponudbe s polnim naslovom se prosi do 26. t. m. pod: „F. H. 312“
poste restante v Trstu, glavna pošta. (823-2)

Amerikanske pisalne mize

krasno izdelane ter z neprecenljivim praktičnim konfortom urejene.

Jedina tvornica novo patentovanih trgovskih in uradnih knjig.

Lastna iznajdba in jedini lastnik patenta!

Na prijazni ogled vlijudno vabi z vsim spoštovanjem

Jos. Petrič v Ljubljani
tovarna papirnatih izdelkov.

(823-2)

Pozor! V hotelu Virant Pozor!

se točijo naslednja pristna vina:

belo istrjansko	po 40 kr.
pristen dolenski cvileček	„ 44 „
Goriška rebula	„ 48 „
črna istrjansko	„ 48 „
Stajerski Blizelec	„ 48 „

Jeruzalemecc staro ljutomersko po 60 kr.

Toči se vsak dan slovito **Dreherjevo marčno pivo**. Priporoča se izborna kuhinja — dobe se mrzla in gorka jedila ob vsakem času — zmerne cene. Sprejemajo se tudi abonenti.

Lepo na novo opravljene sobe za prenočišče so na razpolago.

V nedeljo to je dne 21. aprila se je
odprlo kegljišče na vrtu.
Postrežba vedno točna in rečna

Slavnemu občinstvu se priporočujoč bilježim z odličnim spoštovanjem
(831-3) **Franc Čirič,**
hotelier pri Virantu.

Mlad
trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen v trgovini mešanega blaga bi rad spremenil svojo službo. Veselje ima posebno do manufakture.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“ (849-1)

Na mestnem trgu št. 8 v III. nadstropju se oddasta 2 meblovani
mesečni sobi
s 1. majem t. l. — Razgled na Glavni trg. (838-1)

Lepo stanovanje
v Slomškovi ulicah št. 13
z 2 sobama, kuhinjo in porabo vrta,
se takoj odda. (812-2)

V najem se išče
gostilno
in sicer v kakem mestu, najrajši v Ljubljani.
Ponudbe vnaprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“ (813-3)

!Veliko denarja!

(do 1000 kron na mesec)

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega stanu — (tudi kot postranski zaslužki).
Več se izve pod „Kecil 69“ po
anončni pisarni E. Kristoflik,
Innsbruck. (847-1)

ino vino v steklenicah,
Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“
priporoča (12-91)
Edmund Kavčič
v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom
razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin
Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka 375
Prava srebrna remontoarka 580
Prava srebrna verižica 120
Nikelnasti budilec 195

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznalnih pism. (2611-37)

Ilustrovani katalog zastoj in poštno preboto

Kot
dobra naložba kapitala
kupi se
hiša v Ljubljani
s prostranim dvoriščem
v bližini mestnega trga.

Ponudbe pod „hiša“ na upravništvo „Slov. Naroda“ (835-2)

Krepilna hrana
Tropon

slast obujajoča in izredno tečna je podlaga za: (741-5)

Tropon-suhor, Tropon-cakes
Tropon-čokolado, Tropon-cacao, Tropon-otročjo moko.

Tropon-beljakovo moko kot primes k jedilom za zdrave in okrevajoče.

Kuharska knjiga „Moderna krepilna kuhinja“ brezplačno in franko.

Dobiva se povsod ako ne, naznanja najbližnjo prodajališče
Avstr.-ogr. Tropon-tovarna
Dunaj, VIII/1, Kochgasse 3.